



for a living planet

WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
www.wwf.fi
www.panda.org

Maa- ja metsätalousministeriö
Osastopäällikkö, ylijohtaja Tuula Packalen (tuula.packalen@mmm.fi)
Erityisasiantuntija Jussi Laanikari (jussi.laanikari@mmm.fi)
kirjaamo@mmm.fi

7.10.2020

Viite: MMM lausuntopyyntö 10.9.2020 (VN/20171/2020)

ASIA: WWF:n lausunto luonnoksesta ilveksen metsästystä koskevaksi kiintiöksi metsästysvuonna 2020-2021

WWF kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Tuoreimman arvion mukaan Suomen ilveskanta on noin 2100 yli vuoden ikäistä yksilöä. Pidemmällä aikajänteellä Suomen ilveskanta on kasvanut suotuisasti ja tuoreimmassa uhanalaisuusarvioinnissa ilves on luokiteltu elinvoimaiseksi lajiksi Suomessa.

Viime vuodesta ilveskanta on kasvanut noin 11 %, mutta viimeisten kuuden vuoden aikajänteellä Suomen ilveskanta on taantunut noin neljänneksen: ennen syksyn 2014 metsästyskautta arvio Suomen ilveskannasta oli noin 2800 yksilöä. Kuudessa vuodessa Suomen ilveskanta on siis pienentynyt noin 700 yksilöllä, ja kanta on taantunut takaisin kymmenen vuoden takaiselle tasolle. Tämä on tapahtunut, koska maa- ja metsätalousministeriö on tietoisesti asettanut useina vuosina ilveksen kannanhoidollisen poikkeuslupakiintiön yli ns. maksimiverotuksen (maximum sustainable yield) rajan.

Myös poronhoitoalueen pieni ilveskanta on ilahduttavasti hieman kasvanut (lähinnä Kainuussa) edellisestä vuodesta: vuonna 2017 alueella arvioitiin olleen hieman yli 100 (80-125) vuotta vanhempaa ilvestä, vuonna 2018 noin 60 (50-75), vuonna 2019 noin 50 (45-60) yksilöä ja nyt runsaat 70 (65-80) yksilöä. Poronhoitoalueella, joka on pinta-alaltaan noin kolmasosa Suomesta, ja joka lähes kokonaisuudessaan on ilveksen luontaista levinneisyysaluetta, elää vain kolmisen prosenttia Suomen ilveskannasta. Kannan ollessa näin pieni on vaarana, että liiallisen metsästyksen takia ilveksen levinneisyysalue pienenee, jolloin lajin suojelun tason ei enää ole suotuisa.

Maa- ja metsätalousministeriö esittää poronhoitoalueen eteläpuolisen Suomen suurimmaksi sallituksi saalismääräksi 307 ilvestä kannanhoidollisin poikkeusluvoin, mikä vastaisi noin 15 % verotusastetta alueen kannassa. Esitetty kiintiö olisi 67 yksilöä suurempi kuin edellisellä metsästyskaudella. Tämän lisäksi olisi mahdollisuus myöntää vahinkoperusteisia poikkeuslupia, joiden määrää ei rajoitettaisi. Poronhoitoalueen osalta ministeriö ehdottaa, että suurinta sallittua saalismäärää ei asettaisi lainkaan.



Poronhoitoalueen eteläpuolinen Suomi

Poronhoitoalueen eteläpuolisessa Suomessa ilveksen kotieläintaloudelle aiheuttamat vahingot ovat maltillisia, kuten esityksen taustamuistiossa todetaan. Ilves ei myöskään ole vaaraksi ihmisille. Ilvesvastaista asennetta voi olettaa esiintyvän lähinnä osassa metsästäjäkuntaa: saatetaan ajatella, että ilves ja metsästäjät kilpailevat samasta saaliista, esimerkiksi valkohäntäpeurasta ja metsäkauriista. Näistä valkohäntäpeura on vieraslaji, joka ei kuulu Suomen luontoon, ja jonka kanta on monilla alueilla kasvanut ongelmallisen suureksi. Myös metsäkauriin kannat ovat olleet kasvussa.

Ilves sen sijaan on upea ja arvokas osa luontaista lajistoamme, ja pitää osaltaan myös valkohäntäpeurakantaa aisoissa. Ilveksellä on tutkimusten mukaan merkitystä pienpetojen (mm. ketun ja supikoiran) kantojen säätelijänä, ja tätä kautta elinvoimainen ilveskanta vaikuttaa suotuisasti esim. metsäkanalintu- ja metsäjäniskantoihin¹.

Maa- ja metsätalousministeriö on esittänyt ilveskannan tuntuvaan taantumiseen johtaneiden korkeiden metsästyskiintiöiden perusteluna muun muassa, että ilvestä koskevat ”ongelmat liittyvät ihmisten sietokyvyn lisäämiseen ja parantamiseen”, että ”ihmisiä ärsyttää ilveksen tapa saalistaa valkohäntäpeurojen, metsäkauriiden tai jäniksien ruokintapaikoilla, jolloin riistanhoitotyön koetaan valuvan hukkaan”, ja että ”Ihmisten sietokykyä voidaan lisätä ja samalla ilvesvastaisuutta vähentää sallimalla kannanhoidollinen metsästys, joka samalla lisää ilveksen arvostusta arvokkaana riistaeläimenä.”

Lausunnolla olevan asetusluonnoksen taustamuistiossa ministeriö viittaa jälleen kansalaisten sietokykyyn tavalla, joka antaa ymmärtää nykyisen ilveskannan olevan sosiaalisen sietokyvyn ylärajoilla: ”kannanhoidon ensisijaisena tavoitteena löytää oikea verotusmäärä, jolla kannanlasku saadaan tasoittumaan ja ilveskanta vakiintumaan tasolle, jolla sen aiheuttamat ongelmat eivät nouse yli paikallisyhteisöjen sietokyvyn.”

Tällä kertaa asetuksen perustelumuiotiossa todetaan myös, että ”Suomen ilveskanta on kuitenkin riittävän suurella tasolla, että vain vahinkoa tai turvallisuusuhkaa aiheuttavien tiettyjen yksilöiden poistamisella voitaisiin hallita kasvavan ilveskannan lähinnä sosiaalista konfliktia.” Kannanhoidollisen ilveksen metsästyksen yhtenä perusteena ministeriö esittää myös, että sillä pyritään ”lisäämään vaikutusmahdollisuuksia paikallisten ihmisten keskuudessa, joiden on elettävä samoilla alueilla kuin ilvekset” – ikään kuin suomalaiset kokisivat joutuvansa vastentahtoisesti elämään samoilla alueilla ilveksen kanssa.

Edelleenkin maa- ja metsätalousministeriö ei esitä lukuja tai tutkimuksia perustellakseen, miksi ylipäänsä olisi tarpeen ”hallita kasvavan ilveskannan lähinnä sosiaalista konfliktia”. Ministeriö ei kerro, mihin perustuen edes edellisten vuosien neljänneksen nykyistä suurempi ilveskanta olisi ollut tasolla, jota olisi ollut tarpeen paikallisyhteisöjen sietokyvyn takia aktiivisesti vähentää, eikä myöskään, miksi nykyisen kokoinen kanta olisi tasolla, jolle se tulisi vakiinnuttaa.

¹ Elmhagen, B., Ludwig, G., Rushton, S. P., Helle, P. and Lindén, H. (2010). Top predators, mesopredators and their prey: interference ecosystems along bioclimatic productivity gradients. *Journal of Animal Ecology*, 79: 785-794. doi:[10.1111/j.1365-2656.2010.01678.x](https://doi.org/10.1111/j.1365-2656.2010.01678.x)



WWF onkin toistuvasti esittänyt, maa- ja metsätalousministeriön perustelut luontodirektiivin määräyksistä poikkeamiseen ilveskannan tietoiseen rajoittamiseen johtavalla metsästysverotuksella ovat erittäin hataralla pohjalla.

WWF selvitti vuonna 2013 suomalaisten asenteita ilvekseen laajassa mielipidekyselyssä. WWF [toisti kyselyn helmikuussa 2018](#)². Tulosten mukaan tilanne on ennallaan: suomalaisten suhtautuminen ilvekseen on keskimäärin hyvin positiivinen. Vastaajien ilvesasenteet ovat melko samanlaisia riippumatta asuinpaikasta, sukupuolesta, iästä tai siitä, onko perheessä metsästyslupa. Selvä enemmistö, 64 prosenttia, suomalaisista on sitä mieltä, että ilveksiä ei ole liikaa eikä heidän sietokykynsä ilvestä kohtaan ei ole ylittynyt.

Vain alle viisi prosenttia vastaajista ilmoitti kannakseen, että ilveksiä on liikaa ja että heidän sietokykynsä ilvestä kohtaan on ylittynyt. Niistä vastaajista, joilla on itsellään tai perheessä metsästyslupa, 62 prosenttia eli lähes tarkalleen sama osuus kuin koko väestöstä, katsoi että ilveksiä ei ole liikaa eikä sietokyky ilvestä kohtaan ole ylittynyt. Tarvetta ihmisten sietokyvyn lisäämiseen ja parantamiseen ei siis näytä olevan.

Ilveksen päivitettävänä olevan, edelleen vahvistamattoman hoitosuunnitelman luonnoksessa (MMM lausuntopyyntö 20.12.2017, Dnro 2082/04.04.04.00/2017) todetaankin aivan oikein, että *”ilves lajina koetaan kansalaisten taholta pääosin positiivisena elämyksenä. Muun Suomen alueella ilveskanta ei runsaanakaan aiheuta samalla tavoin haittaa elinkeinoille kuin poronhoitoalueella.”*

WWF:n mielestä ei ole tarvetta pyrkiä vakiinnuttamaan ilveskanta tämänhetkisellet tasolle ja estää sen kasvua, koska huomattavasti nykyistä suuremmallakin kannalla on todistetusti kansan suuren enemmistön hyväksyntä. Ilveksen sietoon liittyvää konfliktia ei käytännössä ole, ja ilves saalistuksellaan auttaa pitämään Suomessa vieraslajina esiintyvää ja haittaa aiheuttavaa valkohäntäpeurakantaa kurissa sekä vaikuttaa suotuisasti esim. metsäkanalintu- ja metsäjäniskantoihin pienpetojen kantoja säätelemällä. WWF pitää nyt esitettyä suurinta sallittua 307 ilveksen saalismäärää (joka vastaa noin 15% verotusta) poronhoitoalueen eteläpuolisessa Suomessa liian suurena ja huonosti perusteltuna.

Poronhoitoalue

Poronhoitoalueella elää Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan vain runsaat 70 ilvestä. Suotuisan suojelun taso, joka on ilveksen kannanhoidon lähtökohtana, sisältää määritelmänsä mukaan sen, että lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene. **WWF esittää, että tämä tulee ottaa huomioon asettamalla myös poronhoitoalueelle oma kiintiö, joka on riittävän alhainen varmistamaan, että ilveksen levinneisyysalue ei pienene poronhoitoalueella.**

Ilves, kuten muutkin suurpedot, kuuluvat elinvoimaisina kantoina myös poronhoitoalueen luontoon. Samalla on hyvin tärkeää, että suurpedoista aiheutuneet vahingot porotaloudelle korvataan riittävällä tavalla. Tämän takia WWF on toistuvasti esittänyt ja esittää edelleen, että suurpetojen ja poronhoidon yhteiselon kannalta paras ratkaisu olisi, että suurpetojen aiheuttamien porotappioiden korvaamisessa siirrytään reviiripohjaiseen järjestelmään, jossa korvaus maksettaisiin – kuten maakotkan osalta jo menestyksellä tehdään – alueella elävien ja lisääntyvien suurpetojen määrän mukaan.

² <https://wwf.fi/mediabank/10775.pdf>



Porovahinkojen korvausjärjestelmän kehittämisen lisäksi tulisi panostaa selvästi nykyistä enemmän erävalvontaan, suurpetojen salametsästyksen kitkemiseen sekä suurpetojen tappamiksi ilmoitettujen porojen maastotarkastuksiin.

Jari Luukkonen
suojelujohtaja
WWF Suomi

Petteri Tolvanen
ohjelmapäällikkö
WWF Suomi